

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121285522
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121285522.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený advokátskou kanceláriou: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: T. G., nar. XX.XX.XXXX, občan W. republiky s povoleným trvalým pobytom XXX XX M. XX, o zaplatenie 3.251,87 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 16.11.2022 č. k. 8Csp/35/2021-194 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalobu zamieťa.

II. Žalovanému nepriznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.“

2. Súd prvej inštancie vec právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 4 písm. a), § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, 8, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, § 19 ods. 1, 2, § 23 ods. 1 z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „ZoSÚ“).

3. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom (Slovenskou sporiteľňou, a.s.) a žalovaným ako dlžníkom bola uzatvorená dňa 23.10.2014 zmluva o splátkovom úvere, na základe ktorej žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 3.200 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 108 splátkach po 65,51 eur. Mal za preukázané, že medzi stranami sporu bola takto uzavretá spotrebiteľská zmluva, ako aj zmluva o spotrebiteľskom úvere. Dospel k záveru, že v zmluve absentujú zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to doba trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, medzi stranami v zmluve dojednaný úrok 18,90 % je neplatný, nakoľko prevyšuje priemerné sadzby úrokov pri obdobných úveroch poskytovaných v čase uzavretia dotknutej zmluvy. V predmetnej úverovej zmluve nie sú v súlade s uvedeným ustanovením zákona o spotrebiteľských úveroch prehľadne uvedené všetky potrebné údaje použité pre výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ), pričom zákon o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom čase uzavretia úverovej zmluvy vyžadoval, aby v úverovej zmluve boli uvedené nielen predpoklady na výpočet RPMN, ale aj samotný jej výpočet, pretože výpočet RPMN nie je len internou záležitosťou dodávateľa (veriteľa), ktorý by mal v úverovej zmluve uviesť už len výsledok toho svojho výpočtu, ale tento výpočet má byť transparentným (prehľadným) s komplexným uvedením vstupných premenných údajov na jej výpočet použitých (aby spotrebiteľ vedel, ktoré z množstva údajov uvedených v úverovej zmluve sú práve tými, ktoré sú pre výpočet RPMN dôležité). Okrem toho zo zmluvy nevyplýva, akým spôsobom bola ustálená celková čiastka, ktorú musel žalovaný ako spotrebiteľ za úver zaplatiť, keďže táto bola v úverovej zmluve uvedená sumou

7.078,89 eur, avšak táto suma nezodpovedala násobku výšky anuitnej splátky s celkovým počtom 108 dojednaných splátok. Napokon v zmluve absentuje aj náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, a to uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V tejto súvislosti uviedol, že opodstatnenosť uvedenej požiadavky uvádzať v úverovej zmluve rozpis vnútornej skladby každej jednej splátky úveru na sumu istiny, úrokov a poplatkov je v okolnostiach veci plne legitímnou aj z dôvodu, že výška anuitnej splátky sa počas celej doby splácania síce nemení, avšak v rámci tejto splátky sa mení výška a pomer splátky, pripadajúcej na istinu a na úrok. Spotrebiteľ by mal byť preto informovaný, ako sa jeho platby pripisujú na splatenie dlhu, t.j. či sa najsamprv z každej splátky najviac započítava na splatenie úroku a menej na istinu alebo naopak, pričom uvedenú informáciu spotrebiteľ nemôže vyčítať z údajov o výške anuitnej splátky. Zároveň súd zistil, že v predmetnej zmluve bola uvedená priemerná RPMN 16,81 %, avšak podľa Ministerstva financií SR zverejnených údajov o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za tretí štvrtrok 2014, bola v rozhodnom čase uzavretia úverovej zmluvy pri spotrebiteľských úveroch nad 5 do 10 rokov poskytnutými bankami priemerná RPMN iba 12,70 %. Za daného stavu súd konštatoval, že dotknutá úverová zmluva neobsahuje správne zákonné náležitosti ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ má za následok, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanému, na základe tejto úverovej zmluvy je bezúročný a bez poplatkov. Keďže poskytnutý úver je bezúročný a bezpoplatkový, boli všetky žalovaným učené platby započítané v prospech splatenia istiny jemu poskytnutého úveru, ktorý mu bol v poskytnutej sume 3.200 eur. Žalovaný zaplatil na úver sumu 3.282,93 eur, t.j. zaplatil viac, ako mu bolo poskytnuté veriteľom, preto súd nárok žalobcu o zaplatenie 3.251,87 eur s príslušenstvom ako nedôvodný zamietol.

4. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 CSP. Vzhľadom na zamietnutie žaloby mal žalovaný v konaní plný úspech, avšak žalovanému žiadne preukázateľné trovy konania nevznikli, ani ich nežiadal priznať, a preto súd vyslovil, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

5. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca namietajúc, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesúhlasil s interpretáciou, že dotknutá zmluva neobsahuje správne zákonné náležitosti ustanovené v § 9 ods. 2 ZoSÚ, čo má za následok, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bezpoplatkový. Zmluvu, ktorú uzatvoril právny predchodca žalobcu a žalovaný obsahuje údaj o splatnosti prvej splátky spolu s údajom o počte splátok aj dátum konečnej splatnosti, pričom uvedené údaje možno považovať v súlade s rozhodovacou súdnou praxou za postačujúce, na účely ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, ktoré konštatovali, že vrátenie dlhu žalovaným, ak bolo dohodnuté v mesačných splátkach s vyznačenou prvou splátkou a nasledujúcimi splátkami vykonanými vždy ku konkrétnemu dňu v kalendárnom mesiaci a napokon v zmluve bola vyznačená aj konečná splatnosť úveru, z ktorých vyplýva, že zmluva obsahuje jednoznačne dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. K úroku z poskytnutého úveru nie je zrejmé, z akého dôvodu ho súd spochybňoval s konštatovaním, že takto dojednaný úrok nie je akceptovateľný. V tomto smere žalobca vychádza z rozhodovacej praxe súdnych autorít, v zmysle ktorej je vo všeobecnosti akceptovateľný dojednaný úrok, ktorý nepresahuje viac ako dvojnásobne priemerné úrokové miery z úverov (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/171/2019). K zákonnej náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, t.j. predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov uviedol, že veriteľ nie je v súlade so zákonnou úpravou oprávnený vypočítať RPMN iným spôsobom (a na základe iných predpokladov) ako podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a tiež predpokladov uvedených v ust. § 19 ZoSÚ. Žalobca má za to, že zmluva obsahom spĺňa všetky náležitosti uvádzané v ust. § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ a žalovaný bol v zmysle požiadaviek predmetného zákona jasne a zrozumiteľne informovaný aj o RPMN, pričom jeho výpočet je správny a odzrkadľuje všetky predpoklady, ktoré vyplývajú zo zmluvy, čo potvrdil žalovaný aj svojim podpisom na zmluve. Požiadavka súdu na to, aby zmluva obsahovala aj samotný výpočet RPMN je požiadavkou nad rámec zákona. Súd v odôvodnení rozhodnutia bez opory v právnych predpisoch vyložil pojem „predpoklady použité na výpočet RPMN“ spôsobom, ktorý zo zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva, čo je neprípustná tvorba práva zo strany súdu, ktorá nereflektuje požiadavku právnej istoty a trojdelenie štátnej moci. K uvedeniu celkovej čiastky, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ

odvolateľ poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov a konštatoval, že žalovaný bol v zmysle požiadavky ZoSÚ zrozumiteľne informovaný o celkovej čiastke spojenej s úverom. Pokiaľ by žalobca aj prijal záver súdu o výške celkových nákladov v sume 7.075,89 eur, s čím by sa však žalobca nestotožnil, ide o absolútne zanedbateľný rozdiel (3,81 eur), ktorý nemohol v nijakom ohľade ovplyvniť schopnosť žalovaného rozoznať rozsah svojho záväzku a pre ktorý je sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti voči veriteľovi neprimerane prísna. Žalovaný nemohol byť v dôsledku uvedeného v žiadnom prípade uvedený do omylu v otázke výšky svojich záväzkov zo zmluvy a súd svojim rozhodnutím neprimerane prísne sankcionoval veriteľa za situácie, kedy zmluva splňa náležitosti vyžadované zákonom. K názoru súdu, že v úverovej zmluve absentuje náliežitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, a to výška, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, žalobca poukázal, že v obdobnej veci rozhodol najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý k predmetnému ustanoveniu zaujal v uznesení z 22.02.2018, sp. zn. 3Cdo/146/2017 právny názor, podľa ktorého je v súvislosti s uvedeným ustanovením potrebné použiť eurokonformný výklad, t.j. dospel k záveru, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. V zmluvách uzatváraných podľa z. č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľa žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po čiastkach (samostatne vo väzbe na istinu, úroky a poplatky). Žalobca sa nestotožňuje ani s názorom súdu o uvedení nesprávnej hodnoty priemernej RPMN. Podľa jeho názoru súd nesprávne vychádzal z údajov o priemerných hodnotách RPMN, nakoľko vychádzal z údajov zverejnených v dokumente „Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za tretí štvrtrok 2014“, pričom mal vychádzať z údajov „Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za druhý štvrtrok 2014“. Na účely zistenia priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov obdobného úveru, resp. pôžičky, je potrebné vychádzať z dát, ktoré zverejňujú všetci veritelia, pričom v prejednávanej príhode uvedený údaj predstavuje hodnotu 16,81 % (súd podľa názoru žalobcu nesprávne prevzal 12,70 %). Okrem iného v čase uzatvorenia zmluvy ani nebol dostupný dokument, z ktorého (nesprávne) vychádzal súd. Zmluva so žalovaným bola uzatvorená 23.10.2014, pričom v súlade s ust. § 2 vyhlášky Ministerstva financií SR č. 289/2010 Z.z. bol dokument, z ktorého vychádzal súd, zverejnený až v posledný pracovný deň kalendárneho mesiaca, nasledujúceho po uplynutí príslušného kalendárneho štvrtroku, čo v predmetnom prípade predstavuje deň 31.10.2014, t.j. 8 dní po uzatvorení zmluvy medzi stranami sporu. Žalobca teda nemal a ani objektívne nemohol mať vedomosť o tom, že priemerná hodnota RPMN v súhrnných informáciách o údajoch a novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za tretí štvrtrok 2014 bude 12,70 %. Súd nepostupoval správne, ak použil ako vstupné informácie o priemernej hodnote RPMN údaje zverejňované bankami a pobočkami zahraničných bánk, ktoré mimochodom ani neboli v čase uzatvorenia zmluvy dostupné. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobe vyhovel alebo aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vzhľadom na včas podané odvolanie žalobcu, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V danom prípade išlo vzhľadom k subjektom zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.10.2014 (dodávateľ podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a spotrebiteľ podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka) o zmluvu spotrebiteľskú podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Možno bez najmenších pochybností konštatovať, že v danom prípade išlo o tzv. formulárovú zmluvu, ktorá bola uzatvorená vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť nemohol. Zároveň túto úverovú zmluvu vzhľadom k tomu, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa poskytujúceho úveru, v rámci svojho podnikania spotrebiteľovi, možno podľa ust. § 1 ods. 1 a 2 a § 2 písm. d) ZoSÚ podradiť pod úpravu zmluvy o spotrebiteľskom úveru podľa ZoSÚ.

8. Súd je povinný skúmať danosť obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy za účelom vyváženia nerovnakého (nerovnocenného) postavenia zmluvných strán, keďže pre spotrebiteľské zmluvy je vo všeobecnosti charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom spravidla z pozície „slabšej“ zmluvnej strany, nakoľko práve dodávateľ je tvorcom zmluvných podmienok, ktoré

sú vopred určené a ktoré spotrebiteľ spravidla nemá možnosť reálne ovplyvniť. Účelom právnej úpravy upravujúcej právne vzťahy spotrebiteľského charakteru je práve vyrovnávať túto nerovnováhu v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Vychádza sa totiž z predpokladu, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu.

9. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy v ust. § 9 ZoSÚ upravoval obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. V predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere podľa názoru súdu prvej inštancie absentuje jej podstatná náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2, a to podľa písmena f), j), k), y) ZoSÚ, čo má podľa § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ, účinného v čase uzavretia zmluvy za následok, že tento úver je bezúročný a bez poplatkov.

10. Odvolací súd predovšetkým považuje za potrebné upriamiť pozornosť súdu prvej inštancie na vývin rozhodovacej praxe pri posudzovaní náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ. Odvolací súd musí súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil skutkový stav, pokiaľ ide o náležitosť zmluvy, spočívajúcej v dobe trvania zmluvy a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Z obsahu zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 23.10.2014 v časti I. čl. 1 vyplýva, že vrátenie dlhu žalovaným bolo dohodnuté v 108 mesačných splátkach po 65,51 eur mesačne, pričom prvá splátka bola splatná dňa 20.12.2014 s tým, že následne splátky budú vykonané vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci a napokon konečná splatnosť úveru bola stanovená na deň 20.11.2023. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka, musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Z vyššie konštatovaného vyplýva, že predmetná zmluva obsahuje jednoznačne dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru, a to 20.11.2023.

11. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/277/2021 zo dňa 21.04.2022, v ktorom Najvyšší súd SR dospel k záveru, že eurokonformným výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. f) z. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom do 30.04.2018, ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa z. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom do 30.04.2018, nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a pokiaľ ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ uvádza tento pojem (termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru), je za použitia eurokonformného výkladu práva možno dospieť k záveru, že toto ustanovenie len vyjadruje požiadavku na uvedenie dĺžky, či doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa názoru dovolacieho súdu, zohľadňujúceho aj účel zákona, ktorý je vyjadrený v dôvodovej správe, tak ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. c) Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS. Vychádzajúc z účelu smernice právnych záverov vyjadrených v rozsudku, účelu § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ a čiastkových právnych záverov vyjadrených vyššie, dovolací súd uzatvára, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je nutné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru dokonca v podobe konkrétneho dátumu. Pokiaľ predmetné ustanovenie z. č. 129/2010 Z.z. hovorí o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej náležitosti, t.j. v dobe trvania zmluvy s spotrebiteľskom úvere a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) Smernice.

12. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uzatvára, že žalovaný bol dostatočným a zrozumiteľným spôsobom informovaný o dobe trvania úverového vzťahu, a to spôsobom, ktorý je zrejmý pre priemerného spotrebiteľa. Právny predchodca žalobcu si splnil všetky zákonom stanovené náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, a preto odvolací súd považuje záver súdu o nesplnení podmienky v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ za vychádzajúci z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Pokiaľ súd uzavrel, že v zmluve dohodnutý úrok je neplatný z dôvodu, že banky v uvedenom období poskytovali v obdobných prípadoch spotrebiteľské úvery pri priemernej úrokovej sadzbe 12,36

% a v danom prípade dojednaný úrok predstavoval 18,90 %, odvolací súd je toho názoru, že takto dojednaný úrok je plne akceptovateľný. V tomto smere bolo potrebné vychádzať z rozhodovacej praxe súdnych autorít, v zmysle ktorej je vo všeobecnosti akceptovateľný dojednaný úrok, ktorý nepresahuje viac ako dvojnásobne priemerné úrokové miery z úverov, čo znamená, že v úverovej zmluve dojednaný úrok neprevyšoval dvojnásobne priemerné sadzby úrokov pri úveroch poskytovaných v čase uzavretia dotknutej úverovej zmluvy medzi klientami a bankami.

14. Ročná percentuálna miera nákladov vyjadruje reálnu cenu spotrebiteľského úveru. Okrem úrokovej miery v sebe zahŕňa poplatky súvisiace s úverom, prípadne poistenie úveru, ak je podmienkou pre získanie výhodnejšieho úroku. V zmysle ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ možno vyhodnotiť úver za bezúročný a bez poplatkov v prípade, že v spotrebiteľskej zmluve RPMN uvedená nie je vôbec (písm. b), je uvedená v nesprávnej výške v neprospech spotrebiteľa (písm. d) alebo v prípade, že jej hodnota prevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty (písm. g).

15. V predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere bola uvedená priemerná RPMN vo výške 16,81 %, pričom podľa prepočtu súdu prvej inštancie má byť správne uvedená sadzba 12,70 %. Výpočet súd prvej inštancie realizoval podľa Ministerstva financií SR zverejnených údajov o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za tretí štvrtrok 2014, kedy bola v rozhodnom čase uzavretia úverovej zmluvy pri spotrebiteľských úveroch nad 5 do 10 rokov poskytnutými bankami priemerná RPMN iba 12,70 %. Z daného vyplýva, že síce je v zmluve nesprávne uvedená RPMN, avšak odvolací súd konštatuje, že táto nie je v neprospech spotrebiteľa, čo znamená, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nie je dôvodný. Nesprávne uvedená RPMN úveru je v neprospech spotrebiteľa vtedy, keď je v zmluve uvedená nižšia ako v skutočnosti je. To znamená, ak spotrebiteľ v skutočnosti ročne preplatí viac ako deklaruje, dodávateľ v zmluve, čo však preukázané nebolo.

16. Pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie o chýbajúcej náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, a to podľa písm. j) - uvedenie predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, odvolací súd poukazuje na Zbierku stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2021, v ktorej bolo zverejnené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2021, sp. zn. 7Cdo/183/2020. V tomto uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril právny názor cit.: „Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení do 31. marca 2015 nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov alebo predpoklady pre jej výpočet.“ V odôvodnení citovaného uznesenia najvyšší súd uviedol, že „Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri tomto údaji preto zákonodarca požaduje súčasne uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. 11.1. Dovolací súd má za to, že v predmetnej úverovej zmluve sú uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokov, nákladov na poistenie a prípadných poplatkov, ktoré údaje zo zmluvy jednoznačne vyplývajú. 12. 1. Dovolací súd, na rozdiel od súdov nižších inštancií, zastáva názor, že zo znenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Takúto požiadavku pritom nie je možné vyvodiť gramatickým (jazykovým) ani teleologickým (účelovým) výkladom daného zákonného ustanovenia. 12.2. V posudzovanom prípade zákon o spotrebiteľských úveroch výslovne neukladá uviesť v zmluve i matematický výpočet výšky ročnej percentuálnej miery nákladov, ako to vyplýva z dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Pokiaľ by takúto požiadavku mal zákonodarca v úmysle, nič mu nebránilo uviesť ju v danej právnej norme. Zákonodarca pritom formulačne jednoznačne požaduje, aby boli v zmluve uvedené len predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom pod predpokladmi nie je možné rozumieť uvedenie vzorca výpočtu, ktorý (vzorec) je len jeden, navyše spotrebiteľovi prístupný priamo v zákone, v jeho prílohe č. 2. Pokiaľ odvolací súd považuje za predpoklad na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov i vzorec na jej výpočet, s týmto sa dovolací súd nestotožňuje. 12.3. Z uvedených dôvodov potom záver súdov nižších inštancií, že predmetná zmluva v rozpore s § 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje zákonnú náležitosť, a to všetky predpoklady použité pre výpočet RPMN, čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch, nie je správny.“ Obdobne rozhodol

Najvyšší súd SR aj vo veciach sp. zn. 1Cdo/205/2021 z 23.11.2022, 9Cdo/37/2020 z 29.3.2022, 5Cdo/55/2020 zo dňa 24.2.2022, 1Cdo/42/2020 zo dňa 27.4.2022).

17. Odvolací súd dodáva, že je potrebné dodržať princíp transparentnosti uvedenia predpokladov potrebných na výpočet RPMN, pretože nie je úlohou spotrebiteľa hľadať a „pátrať“ v celej úverovej zmluve, či táto obsahuje všetky potrebné údaje pre výpočet RPMN, o ktorých spotrebiteľ napokon ani len nemá vedomosť, ktoré všetky údaje to sú (teda nevie ani, ktoré má hľadať) a aj preto spotrebiteľ má mať prehľadne a na jednom mieste v rámci parametrov zmluvy sprístupnené všetky tieto vstupné údaje výpočtu RPMN.

18. Odvolací súd konštatuje, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 23.10.2014 sú v časti I. v bode 1 základných podmienok uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú uvedenie výšky úveru, výška mesačnej anuitnej splátky, výška poslednej splátky, dátum poskytnutia úveru, splatnosť prvej mesačnej splátky, deň splatnosti mesačnej anuitnej splátky, jej intervalu, počtu splátok, výšky úrokov.

19. K názoru súdu prvej inštancie, že v úverovej zmluve absentuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, a to výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že v obdobnej veci rozhodol Najvyšší súd SR, ktorý k predmetnému stanoveniu zaujal v uznesení sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018 právny názor, podľa ktorého je v súvislosti s uvedeným ustanovením potrebné použiť eurokonformný výklad, t.j. dospel k nasledovným záverom: „Nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahoval číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. V zmluvách uzatváraných podľa z. č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu,, úrok a poplatky). Pokiaľ ust. § 9 ods. 2 písm. k) z. č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“ alebo „počet“, či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu nutné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Od 01.05.2018 sa legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo možné (a potrebné) preklenúť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom. Obdobne rozhodol Najvyšší súd SR aj v uznesení zo dňa 17.04.2018, sp. zn. 3Cdo/56/2018, v uznesení zo dňa 30.04.2019, sp. zn. 7Cdo/98/2018 a v uznesení zo dňa 23.04.2018, sp. zn. 4Cdo/187/2017.“

20. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu vec nesprávne právne posúdil, ak uzavrel, že z dôvodu absencie podstatných náležitostí zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ sankciou podľa § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ (účinného v čase uzavretia) je, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd nestotožňuje. Odhliadnuc od vyššie uvedeného je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie z vlastnej iniciatívy nevykonal dôkazy za účelom zistenia, či žalobca, resp. jeho právny predchodca ako veriteľ, pred uzavretím zmluvy posudzoval schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Možnosť takéhoto postupu pri dokazovaní priamo vyplýva z ust. § 295 CSP upravujúceho osobitné ustanovenia o dokazovaní. Podľa tohto ustanovenia súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súď aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

21. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

22. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií

a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

23. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190) posudzoval dodržanie hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 smernice 2008/48, t.j. preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej).

24. Z výsledkov doterajšieho dokazovania je zrejmé, že súd prvej inštancie sa vyhol svojej povinnosti preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 Smernice Rady 87/102/EHS. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie Rozsudku Súdneho dvora (druhá komora z 05. marca 2020 vo veci C-679/18 OPR-Finance, s.r.o. proti GK: „Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66). Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou OPR-Finance s.r.o. a osobou GK vo veci návrhu na zaplatenie zostávajúcich dlžných súm podľa zmluvy o úvere poskytnutých touto spoločnosťou danej osobe.“

25. Súdny dvor rozhodol takto: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

26. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby v rozsahu zodpovedajúcom zrušeniu rozsudku. Súd prvej inštancie posúdi povinnosť žalobcu ako veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 7 ods. 1 v spojení s ust. § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ v rámci vyššie naznačených intencií. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ust. § 220 ods. 2 CSP. Zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).